

Lăn Lóc Chợ Trời

Võ thị Xuyên

Sài Gòn sau biến cố 1975, không còn ai dám nghe những bản tình ca lãng mạn, không còn nhìn thấy những cặp tình nhân, hoặc những đôi vợ chồng trẻ âu yếm dịu nhau trên những con đường có lá me bay bay thơ mộng nữa, mà ra đường chỉ gặp toàn những gương mặt u sầu, lo lắng, hấp tấp, tất bật vì cơm áo gạo tiền, bốn chữ ‘cơm áo gạo tiền’ lúc nào cũng như hiện rõ trên nét mặt mọi người, nhất là một nơi người ta đặt cho cái tên là Chợ Trời.

Nơi đó tập trung đủ mọi thành phần xã hội trước đây. Đông đảo nhất là các cô giáo, rồi đến vợ của các Sĩ Quan Quân Lực V.N.C.H khi các anh đang bị tù đầy mà Cộng Sản gọi là học tập cải tạo. Hai chữ “học tập” nghe sao mà trí thức và lịch sự quá chừng. Nhưng theo lời các chị vợ, thì đúng nghĩa là ở tù, còn tệ hơn là đi tù nữa là...vì tù thì có thời gian được phóng thích, các anh thì vô thời hạn.

Tôi không là một ngoại lệ giữa chợ trời. Hàng xóm gọi tôi là chị Ngọc chợ trời, cạnh chỗ tôi ngồi là chị Lan chợ trời, bà Nguyệt chợ trời, cô Lệ chợ trời. Chúng tôi đều có cái đuôi

‘chợ trời’ đi theo sau cái tên. Thường ngày mỗi buổi sáng khoảng sáu giờ, chị Lan để cái giỏ lác trên miếng nhựa trải dưới đất, hai tay thoăn

thoát sắp xếp cẩn thận những món hàng định bán thật đẹp mắt, để hấp dẫn người mua, kèm theo những tiếng thờ dài nã nê. Lúc ấy trong tôi cũng có một cảm giác đồng tình nhắc nhở: hãy chuẩn bị một ngày đối đầu với mọi khó khăn tủi nhục đây!!!

Tôi với chị Lan ngồi gần nhau suốt ngày, cùng hoàn cảnh nên tâm đầu ý hợp lắm, dễ trở thành đôi bạn thân của chợ đời, cùng chia sẻ những vui buồn, thiếu thốn.

Tôi cũng mang ơn những đồng tiền kiếm được từ cái chợ trời khó ưa đó, để lo cho gia đình và những người thân yêu, đang từ một cuộc sống ấm no sung sướng mà một sớm một chiều trở thành màn trời chiếu đất, mất nhà mất cửa, phiêu bạt vào rừng, vào núi, để khai hoang cuộc đất trồng khoai, mong sống qua ngày đoạn tháng. Vậy mà gọi là ‘giải phóng’ thật buồn cười, tất cả xoay ngược tình thế cuộc đời. Tôi không thể tưởng được có ngày mình phải ra ngồi ở cái chợ trời, để hàng ngày nhìn thấy mọi sự gian dối, lừa lọc, những ánh mắt đanh ác, những lời nói chua ngoa, mới chị chị, em em trong tích tắc trở mặt, như kẻ thù, chỉ vì vài ngàn đồng tranh đua, dành giết nhau, để có tiền nuôi sống gia đình họ. Buồn lắm khi nhìn thấy những cảnh không được tốt đẹp xảy ra quanh tôi. Một chị bạn hàng, cũng chỉ vì cần có chút tiền để lo cho miếng cơm gia đình, mà xỉ vả bạn mình bằng những lời nói thô tục, vô lễ. Thế mà sau đó lại xà vào vai tôi khóc nức nở với những giọt nước mắt chân thật, buồn bã, và thốt lên lời nói nghẹn ngào: "Tại sao vậy chị? Ai đẩy đưa mình thành con người tệ hại như thế này? Chỉ có cái xã hội chủ nghĩa này hại mình mà thôi chị ơi!" Vừa mới đây, tôi nhìn chị ấy, tôi sợ ơ là sợ, thế mà bây giờ tôi lại cảm thương vô vàn con người không kiểm chế được bản thân mình. Lúc ấy chính trong lòng tôi luôn thầm cầu xin ơn trên giúp cho tôi giữ được lòng mình, để đừng xảy ra việc tương tự như thế.

Một hôm đang vội vàng buôn bán, bán, thì mọi người đều nhận được thông báo rằng phải lên phòng thuế để khai doanh thu. Khai số tiền bán được mỗi ngày, nhân lên 30 ngày cho một tháng, bán được bao nhiêu thì tùy theo nhiều hay ít để đóng thuế cho nhà nước.

Gương mặt đặng đặng sát khí của cán bộ phòng thuế lớn tiếng răn đe, và dọa nạt: "Các chị buôn bán thế nào chúng tôi đều nắm rõ, phải thành thật mà khai báo đấy." Các chị bán hàng rất sợ, nên cán bộ qui định số tiền bao nhiêu cũng rần rấn, bằng lòng đóng bấy nhiêu, dù không đúng sự thật. Mục đích của cán bộ là bóp chặt tiểu thương, để thu được càng nhiều tiền càng tốt.

Nhưng có một điều thật vô lý, là hàng mang ra chợ trời bán để lấy tiền nuôi sống gia đình, chỉ toàn là đồ dùng lấy từ trong nhà ra, như quần áo cũ, giày dép cũ, chén bát, vài ba mỹ phẩm còn sót lại vân vân. Bán đủ các thứ dư dùng, và cả thứ đang cần dùng, để có tiền mua gạo cho con, và thăm nuôi chồng, con, đang tù tội 'học tập cải tạo'. Hàng bán là đồ vật của trong nhà, lấy tiêu chuẩn nào mà đánh giá, như thế đóng thuế là đóng làm sao?

Sáng nào tôi cũng bị gọi lên gặp cán bộ phòng thuế, để nghe những lời đe dọa, tiếng đập bàn, la hét trong mười lăm ngày ròng rã, trong không khí nặng nề. Tôi kiên trì đấu tranh, không để bọn cán bộ cướp mất chút cơm áo của gia đình. Các chị bán hàng chung quanh khuyên tôi, hãy như các chị, bằng lòng mức thuế mà bọn cán bộ thuế ấn định cho yên thân. Nhưng tôi cương quyết không để mất dù một đồng.

Hôm ấy là ngày thứ mười sáu, mức thuế của các chị tiểu thương đã được công bố cao ngất, thì tôi vẫn lặng lẽ và bình thản ngồi chờ chuyện sẽ xảy ra cho tôi. Bỗng một anh chàng cán bộ phòng thuế đến phán cho tôi một câu:

"Thôi được, chị về bán hàng đi, mức tiền thuế chị yêu cầu, đã được cấp trên chấp thuận." Thế là tôi vừa mừng lại vừa tức, trải qua bao nhiêu ngày âm ức, hôm ấy tôi khóc một cách ngon lành như cho trôi chảy hết đi những buồn phiền, tủi nhục quá sức chịu đựng của mình

Về đến nhà, vợ chồng con cái ăn tối với những ổ bánh mì nguội chấm nước tương mà sao thấy ngon ơi là ngon. Thế rồi, ngày qua ngày tôi luôn khẩn cầu xin ơn trên cho các con tôi học hành thành đạt, tự lập lấy thân được, thì tôi sẽ rời xa cái chợ trời khó ưa đó. Tuy vậy, trong lòng tôi luôn luôn biết ơn cái chợ trời, đã giúp cho gia đình tôi vượt qua những khó khăn khi 'xã hội chủ nghĩa' đã làm đảo ngược cuộc sống bình yên hạnh phúc của toàn dân miền Nam.

"Cầu được ước thấy", các con tôi bây giờ đã khôn lớn và tự lo cho bản thân một cách tốt đẹp, thế là tôi từ biệt rời xa cái chợ trời ấy vào năm tôi bước vào tuổi ngũ tuần ./.

Hình ảnh lấy từ Internet.